

נשמתא דאורייתא

גיליון 308 • ערב שבת קדש פְּרָשַׁת צוֹשֶׁבֶת הַגְּדוֹל • ז' ניסן תשע"ח

שבת הגדול

נס גדול היה שם

אבא/אמא: מדוע השבת שלפני פסח נקראת 'שבת הגדול'?
 מסביר אדמו"ר הזקן בשלח-ערוך שלו, שזהו מפני שביום זה
 (" בניסן שחל באותה שנה בשבת שלפני פסח), נעשה נס גדול:
 בני ישראל הצטוו על ידי השם לקחת ב' בניסן את השה ולקשור
 אותו למטתם. כשפכורי מצרים ראו זאת הם שאלו וקבלו מכני
 ישראל את ההסבר הבא: "זהו קרבן פסח אותו נקריב אחרי מפת
 בכורות..."

הבכורות ששמעו שהם עומדים למות, פנו לאבותיהם ולפרעה
 בדרישה לשחרר את עם ישראל ממצרים לפני פרוץ מפת
 בכורות. כשהם לא הסכימו החלו הבכורים המצריים להלחם עם
 אבותיהם ולהרג בהם ("למפה מצרים בבכוריהם").

זכר לנס זה שארע בשבת שלפני פסח, אנו מכנים אותה בשם
 'שבת הגדול'.

איפה הנס?

ילד/ילדה: מדוע זה מגדר כ"נס גדול" ועד כדי כך שמצינים אותו
 בכל שנה מחדש בשבת זו? לכאורה זה ענין פנימי של המצרים
 בינם לבין עצמם. הרי לבני ישראל המארע הזה לא שנה שום
 דבר. העבדות הקשה והשעבוד כבר סרו מעליהם כמה חדשים
 קדם לכן (כפי שאומרת הגמרא "בראש השנה בטלה עבודה
 מאבותינו במצרים"), וגם עצם היציאה ממצרים הייתה בעקבות
 מפת בכורות ולא בעקבות "למפה מצרים בבכוריהם". אז מדוע
 נוגע לנו לציין בכזו הדגשה את הספור הזה ולהגדיר אותו כנס
 גדול?

ההתעודות, התועדות החסידים בשמחה וברקודים עד אור הבקר.
 בצחק יום ראשון נסע הרבי לאהל הקדוש וחזר משם בשעות הערב.
 כשהרבי נכנס להתועדות ביום ראשון בערב, כבר היה 770 עמוס מפה
 לפה, ועם כניסתו החלו החסידים לנגן בהתלהבות את הנגון החדש
 "ב' ה' חסיתי" (דבר שעוד לא היה רגיל אז, שכן בעת כניסת הרבי
 להתועדות או לתפלה, שררה דממה מחלטת).

שבועים ואחד מוסדות!

במהלך ההתועדות ספר הרבי שפנו אליו אנשים בהצעה לנוח קצת,
 שכן הרבי כבר מבגד... אך הרבי כדרך הסביר שההפך הוא הנכון!
 כעת הוא הזמן להוסיף בפעולות חדשות. הרבי הכריז על הקמת
 שבועים ואחד מוסדות חב"ד חדשים ברחבי העולם... כאשר בכל מוסד
 שיוקם ישפתף הרבי בעשרה אחוז מההוצאות הכספיות... וכך אכן
 היה - חסידים ושלוחים ברחבי העולם התגייסו והקימו במהלך השנה
 את המוסדות הרבים האלה, בתמיכתו של הרבי.

לקראת סיום ההתועדות, בסביבות שתיים בלילה... עורר הרבי על
 'מבצע מצה' - לנצל את הימים שנותרו עד החג ולחלק לכמה שיותר
 יהודים מצה שמונה ליל הסדר. הרבי יצא מבית המדרש כשהחסידים
 שרים את הנגון הפסחני "על אחת כמה וכמה".

יהי רצון שנוזקה עוד בשנה זו לגאלה השלמה ונחגג יחד עם הרבי את
 "א ניסן ואת חג הפסח בשמחה ובטוב לבב."

© bitm creative

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת
 הו"ח התמים
 ר' יעקב בן הרה"ח מאיר צבי
 ע"ה סטמבלר
 חסיד נאמן ומסור
 לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
 נלב"ע י"א ניסן ה'תש"ע

ת.נ.צ.ב.ה.

להקדשות ולמנויים להערות והארות ניתן לפנות (בהודעות) למס' 052-3017770

גיליון 308 צו

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____

מתנה מהרבי

"מה מאוד שמחנו - ממשיך לתאר הרב ווגל - כשבפנימיים שלאחרי חג-הפסח
 התגלתה לנו הפתעה נעימה..."

הרבי העניק תנאי-כיס לכל אחד מהילדים שהשתתפו בלמוד, כשבתוכו
 מכתב כללי-פרטי לכל אחד מאתנו! לילדי הפתות הנמוכות יותר, שהכינו
 גם הם 'מתנה' משלהם, שלח הרבי סדור אישי, ובתוכו מכתב."

מכתב אישי

לתנאי ולסדור ששלח הרבי למוסדות החנוך ברחבי העולם לחלקה
 לתלמידים, בתמורה למתנות ולמכתבי הברכה ששגרו לו, צרף הרבי שני
 מכתבים, ובקש מהמחנכים להסביר את תוכן המכתבים בפתות, באופן שיהרגם
 לילדים להוסיף ולהתמיד בלמוד התורה ובקיום המצוות.

וכך כתב הרבי: "ויהי רצון מהשם יתברך אשר, על פי המבאר בסדור זה
 (בהלכה המובאת בתחלתו, בסדר "השכמת הבקר" לפני 'מודה אני'), תרגיל
 את עצמך להתבונן לפני מי אתה עומד - "לפני מלך מלכי המלכים הקדוש
 ברוך הוא..."

[במכתב שנועד להדפסה בספר התנאי כתב הרבי גסח דומה: "ויהי רצון
 מהשם יתברך אשר, על פי המבאר בספר תנאי זה (פרק מ"א בתחלתו),
 תרגיל את עצמך להתבונן בהנאמר אודות כל אחד ואחד מישראל אשר
 "הנה ה' נצב עליו ומלא כל הארץ כבודו ומביט עליו ובוחן פליות ולב אם
 עובדו פראוי, ועל כן צריך לעבד לפניו באימה וביראה כעומד לפני המלך".]

"שעל ידי זה שתזכר שאתה נצב לפני השם - בודאי תזדרז בלמוד התורה
 ובקיום מצוותיה ובהנהגה טובה בכלל ובאופן דמוסיף והולך ואור שתוסיף
 בעוד מעשים טובים, וכל זה - בשמחה וטוב לבב..."

התרגשות בקרב החסידים

ככל שהתקרב י"א ניסן הלכה ההתרגשות וגברה, בפרט כאשר נודע שהרבי
 יתועד במיוחד ביום זה, כשבשנים קודמות לא הרבה הרבי לציין בהתועדות
 ברבים את יום הולדתו. הדבר גרם לחסידים רבים לבוא במיוחד מכל קצוי
 תבל אל הרבי, למרות שהיה זה ממש ערב פסח.

י"א ניסן חל באותה שנה במוצאי שבת קדש. ההתועדות הראשונה התקיימה
 ביום השבת. במהלך ההתועדות נגנו לראשונה את נגון פרקו החדש של
 הרבי "ב' ה' חסיתי", נגון שאשר על ידי הרבי והיושר בפי החסידים.

תפלין בשקל אחד

לקראת סוף ההתועדות הכריז הרבי כי לרגל יום ההולדת - יהודים שיקבלו
 על עצמם להניח תפלין, יקבלו ממנו זוג תפלין ויתנו בתמורה סכום סמלי
 ביותר של שקל אחד או דולר אחד... מנהג זה נמשך גם מספר שנים שלאחר
 מכן.

ההתועדות הגדולה

במוצאי שבת, אחר ה'חזרה' על השיחות והמאמרים שאמר הרבי במהלך

יציאה מהרע

אבא/אמא: התשובה היא שיציאת מצרים הייתה לא רק בגשמיות אלא גם ברוחניות. כפי שבגאלה העתיקה יתקיים היעוד ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ, כך גם בגאלת מצרים (שהיא השרש לגאלה העתיקה - כימי צאתך מארץ מצרים" כך "אראנו נפלאות" לעתיד לבוא), נפעל בטוב של רוח הטמאה והרע של מצרים והפיכתם לטוב ולקדשה.

תהליך זה התחיל משבת הגדול. מאותו נס גדול של "למפה מצרים בכוריהם". כיצד?

כשהטבע הופך לנס

ילד/ילדה: "בכורי מצרים" זה הכוח והתקף של מצרים. כאשר בכורי מצרים לא רק שלא התנגדו ליציאת בני ישראל ממצרים, אלא להפך, הפצירו בהורים שלהם ואף נלחמו בהם כדי לשלח את ישראל ממצרים - זה מורה על ההפיכה של הרע המצרי לטוב.

לכן זה נקרא "נס גדול". בשונה מנס רגיל שהוא הפך הטבע (כמו קריעת ים סוף שהיא הפך מהטבע של זרימת המים), כאן הנס השפיע על הטבע עצמו - בכורי מצרים עצמם רצו לשחרר את בני ישראל.

ובנוגע אלינו...

אבא/אמא: כעת נבין גם למה הנס הזה קשור לעם ישראל, ולכן אנחנו חוגגים ומציגים אותו בעצם קביעת שבת זו כשבת הגדול, כזכר לאותו הנס:

נקודה משיחה

ילד/ילדה: השבת הזאת נקראת 'שבת הגדול', בגלל הנס הגדול שארע במצרים, כאשר הבכורים המצרים נלחמו באבותיהם ובפרעה, ודרשו מהם להוציא את בני-ישראל מארץ מצרים.

זהו ספור יפה, אבל אנחנו הרי יודעים שכל ספור בתורה יש גם הוראה מעשית הנוגעת אלינו. מהי ההוראה שעלינו ללמוד מ'שבת הגדול'?

אבא/אמא: ובכן, 'שבת הגדול' מורה לנו ואף נותנת לנו כוחות לעשות את כל מה שאנחנו צריכים לעשות - 'בגדול!' וה'גדלות' הזאת מתחילה כבר השבת, אך עליה להמשיך כל ימי חג-הפסח,

א. הנס הזה נגרם כתוצאה מהמעשה של בני ישראל. בכך שהם לקחו את השה ב' בניסן והכניסוהו לבתיהם, הם גרמו לאותה פעולה של בכורי מצרים.

ב. כתוצאה מנס זה - כאשר הרע הופך לטוב - נפעלת תכלית הבריאה "לעשות לו יתברך דירה בתחתונים", במקום הנמוך והחמרי ביותר. ובדאי שזה נוגע לעם ישראל.

ולכן אנחנו חוגגים את זה בשבת שלפני הפסח, השבת שממנה 'מתברך' חג הפסח (כדברי הזהר שמיום השבת מתברכים כל ימי השבוע שאחריו), כי הנס הזה הוא תחלת הנס של יציאת מצרים שבה הרע הפך לטוב.

"אש תמיד"

ילד/ילדה: השנה 'שבת הגדול' חלה בפרשת צו. איך הרעיון הזה קשור לפרשה שלנו?

פעם אמר המגיד ממזריטש לאדמו"ר הזקן ביחידות על הפסוק בפרשתנו "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" - צריכים להבעיר "אש" (התלהבות) על המזבח שבלבו של כל אדם, והאש הזאת "לא תכבה" - תכבה את ה"לא"...

המגיד הסביר לאדמו"ר הזקן שהתפקיד שלו הוא לכבות את ההתנגדות לתורת החסידות באמצעות אש התמיד של תורת החסידות, והשם יהפך את ה"לא" ל"כן"...

אם כן, גם בפרשה אנחנו רואים את הרעיון ואת התפקיד שלנו להפוך את הרע לטוב ואת החשך לאור. וכפי שזה בא לידי ביטוי בהמשך דברי הפרשה על "שבעת ימי המלוואים" - בהם התחנכו

המתברך מהשבת הזאת.

מה הפרוש לעשות 'בגדול' ומה הם הדברים שעלינו לעשות 'בגדול'? **ילד/ילדה:** לעשות 'בגדול' הכוונה היא לא לעשות דברים רק כדי 'לצאת ידי חובה', אלא לעשות אותם בהדור ומתוך חיות ושמחה.

לדגמה: ללמוד את ההלכות של פסח ולהתכונן כראוי לחג. דגמה נוספת: לתת 'מעוה חטים' לעניים, עוד לפני החג. דגמה שלישית: להתכונן נפשית לקראת הגאלה השלמה. את כל הדברים האלה צריך לעשות מתוך חשק ו'בגדול'!...

(על-פי 'התוועדות' תשמ"ח, חלק ב', עמ' 516 והלאה)

אהרן ובניו לכהנה, ובזכותם נפעלה שלמות בכל מעשה הבריאה שנבראה בשבעה ימים, אחר שנפגמה בחטא עץ הדעת, וכעת באה לתקונה.

הלקח

בשבת זו ממנה מתברך חג הפסח עלינו להתכונן כראוי לפסח, בלמוד הלכות החג ובעשית מעשים טובים מתוך חשק וזריזות (כי שם הפרשה "צו" הוא מלשון לזרז את בני ישראל), וכך נזכה שהשם יחיש את הגאלה בזריזות גדולה ונזכה לאכל בבית המקדש מן הזבחים ומן הפסחים.

(מעובד ע"פ שיחת פרשת צו-שבת הגדול תשמ"ח)

בדרכי החסידים

י"א ניסן תשל"ב - שנת השבעים

- יומן מרתק -

מתנות לרבי

לקראת י"א ניסן תשל"ב בו מלאו לרבי שבועים שנה, אפפה את החסידים התרגשות רבה. מספר חדשים קדם לכן החלו החסידים בהכנות ושלחו לרבי 'מתנות' רוחניות - החלטות ומעשים טובים שקבלו על עצמם, כמתנה לרבי לרגל יום הולדתו. כחדש לפני יום ההולדת, בהתעודות פורים אמר הרבי שמי ששואל איזו מתנה עליו להביא - אם ברצונו לגרם נחת רוח, עליו להוסיף בלמוד התורה בנגלה ובחסידות...

בשבוע שלפני י"א ניסן, נכנס החסיד ר' דוד רסקין ליחידות ביחד עם בנו. הרבי פנה לילד ושאל אותו: "איזו מתנה אתה נותן לי ליום הולדתך?"... הילד השיב שהוא נותן 14 דפי גמרא. הרבי חייך ורשם את הדברים...

ילדי אנ"ש ברחבי העולם הכינו אף הם מתנות, כפי שמתאר ר' ישראל נח שיחיה ווגל, משלוחי הרבי בארצות הברית, שהיה באותם ימים ילד בחיידר בלונדון: "הגם שהיינו אז ילדים קטנים לפני הבר-מצוה, לא הוצאנו את עצמנו מצבור כלל החסידים והשתתפנו בהענקת המתנות לרבי. כמה חדשים לפני י"א ניסן, כבר התחלנו לשגן דפי גמרא יחד עם המלמד שלנו, ולכבוד היום הגדול, סימנו ללמד 70 עמודים!